

BRÜNNI MAGYAR Futár

■ **45 éves a Kazinczy Ferenc Diákklub**

■ **A Lengyel-Magyar Barátság Napja**

■ **A Varjos zenekar Brűnbn**

Délflym
2011

Képes krónika 2014

Fotokronika roku 2014

TARTALOM

SZERVEZETI ÉLET

• Március 23. – a Lengyel-Magyar Barátság Napja	4
• Évzáró és tisztújító tagsági gyűlés	5
• Szinte már hazajárnak Brűnnbe	5
• Az együttlét öröme	6
• XIII. Civil Akadémia	8
• Brűnő, mi így szeretűnk!	9
• A 2014-es év eseménynaptára	10

ÉVFORDULÓK

• 45 éves a Kazinczy Ferenc Diákklub	13
• Jeles évfordulók a 2014-es évben	19

IRODALMUNK – TÖRTÉNELMŰNK

• „... és kirepűltem a nyitott ablakon” – Őrkény István	20
• Gérecz Attila – „... egymásra fogott magyarok...”	22
• Könyvajánló	26

CSEH ÖSSZEFOGLALÓ	27
--------------------------------	----

OBSAH

ZE ŽIVOTA SVAZU

• 23. březen – Den polsko-maďarského přátelství	4
• Výroční a volební členská schůze	5
• Hudební skupina Varjos se do Brna vrací opakovaně	5
• Radost ze setkání	6
• XIII. civilní akademie	8
• Brno, takhle tě milujeme!	9
• Kronika roku 2014	10

VÝROČÍ

• 45. výročí vzniku Studentského klubu Ference Kazinczyho	13
• Významná výročí v roce 2014	19

NAŠE LITERATURA A DĚJINY

• István Őrkény významný představitel maďarské prózy 20. století	20
• Attila Gérecz básník a oběť maďarské revoluce v roce 1956	22
• Knižní novinky	26

ČESKÉ RESUMÉ	27
---------------------------	----

Kiadja:

Cseh- és Morvaországi
Magyarok Szövetsége – Brűnn

Szerkesztők:

Ambrus Tűnde
Detáry Attila
Fazekas Mónica
Vojtek Zoltán

Grafikai szerkesztő:

Vojtek Péter

A szerkesztőség címe:

Svaz Maďarű – Brno,
Radnická 8, 602 00 Brno
e-mail: info@mkic.cz

Regisztrációs szám:

MK ĆR E 11196

**A folyóirat megjelenését
Brűnn Város Polgármesteri
Hivatala és a Rákóczi
Alapítvány támogatja**

Vydavatel:

Svaz Maďarű žijících v ěeských
zemích - Brno

Redaktoři:

Tűnde Ambrus
Attila Detáry
Mónica Fazekas
Zoltán Vojtek

Grafická úprava:

Petr Vojtek

Adresa:

Svaz Maďarű – Brno,
Radnická 8, 602 00 Brno
e-mail: info@mkic.cz

Registrace:

MK ĆR E 11196

**Vychází za finanční podpory
Magistrátu města Brna a Nadace
Rákóczi**

Március 23. a Lengyel-Magyar Barátság Napja

Foto - M. Horeczy

„Lengyel, magyar – két jó barát, együtt harcol s issza borát.” (Polak, Węgier, dwa bratanki, i do szabli, i do szklanki.) – a jól ismert mondás feltehetően a középkorban keletkezett, s tükrözi a lengyel és magyar nép szoros baráti kapcsolatát.

2007-ben döntött úgy mindkét ország parlamentje, hogy tekintettel a két nép ezer éves baráti kapcsolatára, március 23-át a Lengyel-Magyar Barátság Napjává nyilvánítja. A határozatban rögzítették, hogy a köztársasági elnökök védnöksége alatt minden évben egy-egy olyan városban kerül sor e jeles nap megünneplésére, amely aktív partnerkapcsolatban van egy várossal a másik országból. Az 2014. évi ünnepségsorozat házigazdája Eger volt, ahol egy héten keresztül gazdag programkínálattal várták az érdeklődőket.

A brünni lengyel kisebbség meghívására 2014. március 20-án részt vettünk (Fazekas Mónika és Detáry Attila) azon a lengyel-magyar történelmi kapcsolatokat bemutató előadáson, amelyet a szervezet a Lengyel-Magyar Barátság Napja tiszteletére rendezett.

A bevezető szívélyes beszélgetés után vendéglátóinktól megtudtuk, hogy az előadó, Oto Gruszka úr, a Polonus Brünni Lengyel Klub tagja a térképészet iránti szenvedélye révén jutott el a magyar történelemhez: Magyarországon járva felkeltette az érdeklődését egy, a történelmi Magyarországot ábrázoló térkép, amely a Trianon előtti és utáni állapotot ábrázolta. Gruszka úr ettől kezdve egyre többet foglalkozott a magyar történelemmel, elsősorban a lengyel és magyar történelem párhuzamai és átfedései érdekelték. A március 20-i előadás mindezek remek összefoglalása volt, ami egy hivatásos történésznek is becsületére vált volna.

Az előadás után megegyeztünk a lengyel testvér-szervezettel, hogy további közös programokat fogunk szervezni, például felkértük Oto Gruszka urat, hogy tartson történelmi előadást a CSMMMSZ brünni tagjai számára, a Polonus tagjai pedig bennünket invitáltak nyárvégi wrocławai kirándulásukra.

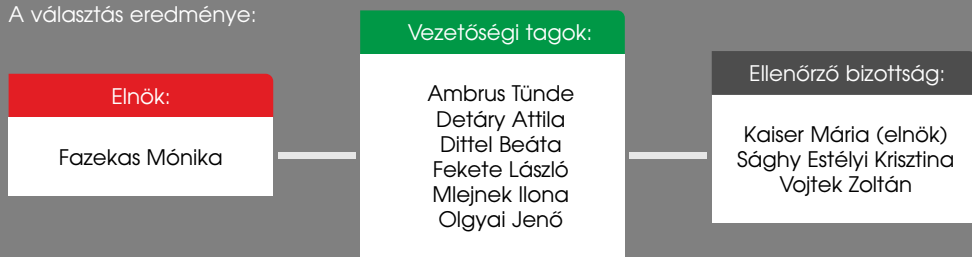
Detáry Attila
(Megjelent a Prágai Tükör 2014/3. számában)

Évzáró és tisztújító tagsági gyűlés

A CSMMSZ brünni szervezetének 2013-as évet értékelő taggyűlésére 2014. március 7-én került sor a Nemzeti Kisebbségek Háza közösségi termében. A gyűlésen megjelent tagok tudomásul vették és jóváhagyták a 2013-as évben kifejtett tevékenységről és a gazdálkodásról szóló beszámolókat, valamint a 2014-es évre szóló programjavaslatot és költségvetés-tervezetet.

Mivel az idei évben lejárt a szervezet választott tisztségviselőinek három évre szóló megbízatása, az évzáró egyben tisztújító taggyűlés is volt. A jelenlévő tagok a CSMMSZ alapszabályával összhangban megválasztották a brünni szervezet új tisztségviselőit.

A választás eredménye:

Szinte már hazajárnak Brünnbe Vendégünk volt a párkányi Varjos zenekar

A 2014-es év magyar vonatkozású brünni programjai immár hagyományosan a népzenét és néptáncot is magukban foglalták. A tavasz folyamán, május 17-én ismét sor került a korábban már többször megrendezett „magyar estre”. A szervezést ezúttal a Kazinczy Ferenc Diákklub és a CSMMSZ helyi szervezetének aktivistái mellett a Borvirág Néptánckör tagjai vállalták magukra. Ugyanúgy, mint évekkal ezelőtt, most is a párkányi Varjos zenekar és vendégzenészeik húzták a talpalávalót. A táncházgazda a pozsonyi Ifjú Szívek volt táncosa, Bolgovics Gergő volt, aki magyarbódi és mezőségi táncokat tanított, a legkitartóbbak pedig a kalotaszegi román forgatós alaplépéseivel is megismerkedhettek. Aki elfáradt a táncban, az frissülhetett a büfében, vagy gulyással, somlói galuskával, körözöttel pótolhatta energiáját. Ahogy az ilyenkor jó szokás, hajnalig mulattunk.

Sajnos a másnap nem sikerült a legjobban, de ez nem az előadókön múlt. A Dél-Morvaországi Kerület hagyományos programját, a Nemzeti Kisebbségek Napját, amely idén a Lužánky parkban került megrendezésre, ugyanis szépen elmosta az eső. A bolgár, orosz, német, görög és a többi környéken élő nemzeti kisebbség gasztronómiai különlegességeiktől roskadozó asztalainál szinte csak a szervezők tolongtak. A műsor magyar részét a Varjos zenekar nyitotta, amely a nemrég megjelent lemezéről adott ízelítőt, majd a Kóris néptáncscsoportot kísérték, akik kalotaszegi táncokat adtak elő.

Épp az elmosott májusi koncert adta az apropóját annak, hogy a brünni Magyar Kulturális Napok gálaestjén, november 22-én újra ők mutatkozzanak be, ezúttal cimbalomkísérettel is kiegészülve. Szeretik, amit csinálnak, ennek bizonyítéka, hogy a

Katalin-bál szüneteiben rövid táncházakat tartottak, majd a szalonban zenéltek – a bálózók és saját örömeikre – egészen hajnalig.

A Varjos Brünnenben

Végül néhány szó a Varjosról: a zenekar 1983-ban alakult Párkányban, Tücsök néven, s majdnem húsz éven keresztül a helyi gyermek néptáncsoport kísérőzenekara voltak. 2003-ban vették fel a Varjos nevet, első lemezük 2013-ban jelent meg. Céljuk a Kárpát-medence népi kultúrájának bemutatása a XX. századi népzenei gyűjtések, illetve saját tapasztalataik alapján. A zenekar elsősorban a felvidéki magyarság népzenei anyagát játssza, de előadásukban hallhatóak a mai Magyarország és Erdély területéről származó dallamok is. Napjainkban több táncsoportot is kísér. Koncertműsorai mellett táncházakban is muzikál és aktív résztvevője a felvidéki és külföldi fesztiváloknak. Több alkalommal sikeresen mutatkozott be a rádióban és televízióban. Vendégszerepelt már Ausztriában, Csehországban, Olaszországban, Németországban, Görögországban, Törökországban, Romániában, Dániában és Magyarországon is. A zenekar tagjai: Varga Frida (ének), Szabó Gábor (hegedű), Madocsei Szilárd (klarinét), Madocsei Imre (brácsa, ének), Moci Péter (nagybőgő), vendégszervezőik pedig Halmos Attila (hegedű) és Zimber Ferenc (cimbalom) voltak.

**Fekete László
Madocsei Szilárd**

Az együttlét öröme

2014. október 25-én reggel fél kilenckor gördült ki Pozsonypüspökiről az autóbusz, hogy megálljon még a Kollár téri megállóban, és bebocsássa az ott várakozókat. A Csemadok Pozsonyi Városi Választmánya által szervezett XXVIII. Városi Kulturális Napok programja volt ugyanis a brünni látogatás, amelynek keretében a mintegy 40 fős Csemadokos csoport – Püspökiről, a belvárosból, de még Gútáról is – részt vett a CSMMSZ brünni szervezete által szervezett Magyar Kulturális Napok nyitó rendezvényén.

A busz a vidám sereggel az operaházi parkolóba érkezett, ahol már a vendéglátók várták őket. Az alapszervezet székházáig gyalog tették meg az utat, közben egy kis városnézést is beiktatva Mlejnek Ilona vezetésével. A brünni Magyar Kulturális Napok évek óta magyar nyelvű szentmisével kezdődik, amelyet ezúttal a Szent Mihály-templomban Szakál László János nagymegyeri esperes plébános úr mutatott be. Orgonán közreműködött Matus János Pozsonyból. A szentmise után a Peredi Női Kar adott gyönyörű, élménydús

hangversenyt, amely még inkább emelte a nyitórendezvény színvonalát. Ezt követően most már együtt vonultak fel a Spilberk várba, hogy megkoszorúzzák a magyar jakobinusok és Kazinczy Ferenc emléktábláit. Itt a gútai Kis-Duna Ág éneklőcsoport adott műsort Kicsindi Teréz vezetésével. Megtekintették a várat és visszasétáltak a szövetség klubjába, ahol finom frissítő várt a csapatra, amelyet a honiak nagy szeretettel készítettek számukra. A beszélgetés közben nem maradt el a nótázás sem. Ezt követően a csapat átvonult a híres Pegas vendéglőbe, ahol egy korai estebéd várta őket. Majd érzékeny búcsút véve a busz elindult hazafelé. Ám előtte a vendéglátók meghívták a jelenlévőket a „Napok” záró programjára, a november 22-én megvalósuló gálaprogrammal egybekötött Katalin-báira.

A CSMMSZ brünni szervezetének vezetősége és a Csemadok Pozsonypüspöki Alapszervezetének vezetősége négy éve együttműködési szerződést írt alá. Ennek megfelelően és a lehetőségekhez mérten, évente látogatják egymás programjait, kölcsönösen segítik egymást. Ez a mostani októberi látogatás is egy volt ezek közül.

Sajnos e sorok írója e rövid beszámolót csak elmondás után vetette papírra, mivel a sors úgy hozta, hogy ebben az időben éppen a kórházi ágyat nyomta. Ám lélekben ott volt velük. Valamennyi résztvevő nevében így

utólagosan is köszönöm a kedves fogadtatást, a baráti légkört, a megvendéglést és minden egyebet. Mindenki jól érezte magát és még az időjárás is kegyeibe fogadta a látogatókat. Külön köszönetemet fejezem ki Szakál László János esperes úrnak, aki az első felkérésre igent mondott a szentmise bemutatására és Matus Jánosnak, aki vállalta az orgonista szerepét. Így most már évek óta magyar nyelvű szentmisében együtt emlékezik a szlovákiai és a csehországi magyarság egy része azokra a hősökre, akik nemzetiségüktől függetlenül a magyar szabadságért áldozták fel legnagyobb kincsüket, az életüket.

A közelgő ünnepek kapcsán a CSMMSZ brünni szervezete minden tagjának, a vezetőségnek és családjuknak, áldott, kegyelmekben gazdag karácsonyi ünnepeket kívánok, hogy a befleheri fény ragyogja be mindnyájuk otthonát és szívét. Az elkövetkező 2015-ös esztendőre pedig adjon a Teremtő tartós egészséget és erőt ahhoz, hogy tovább tudjunk munkálkodni az eleink által ránk testált örökség megőrzésén és továbbadásán az utánunk jövőknek.

Barátsággal és mély tisztelettel

Jégh Izabella
a Csemadok Pozsonyi Városi
Választmányának elnöke

Jégh Izabella és a brünniek a Pozsonyi Városi Kulturális Napokon 2014 októberében

XIII. CIVILAKADÉMIA

HORVÁTORSZÁG, 2014. OKTÓBER 23-26.

Két nap öröm, vidámság, tanulság, töprengés.

Tomasić Korina jóvoltából végigszáguldtunk a Drávaközt és belepillantottunk egy kicsit Szlavóniába is. Nehéz sorsú embereket ismertünk meg, olyanokat, akiknek most nem oszt lapot a sors. Akiknek a lába alól a háború kihúzta a talajt. Kádár Ferencsel szólva:

*”...dehát az ezredvég magát csalta lépre!
mít önkézzel tőkolt, azt sem óvta, védte ---
áldást osztó egünk mára lyukas kendő –
levette kezét rólunk,
elfeledett minket a sértett Teremtő. “*

S mégis, a lehetetlen körülmények között élnek olyanok, akik úgy tesznek, mintha nem vennék észre ezt az elviselhetetlen állapotot. Bizakodnak; mennek, mint a motor; nem hagyják kihunyni a lángot. Korina ezekhez az emberekhez vezetett el bennünket, Civil Akadémistákat. Mindenütt nagy szeretettel fogadtak bennünket.

Részt vettünk koszorúzáson, ünnepi megemlékezésen, beszélgetéseken. Láttunk tájházakat, emlékhelyeket, templomokat. Pincékben, éttermekben ettünk-ittunk, barátok vettek körül bennünket. Mindnyájunkban mély nyomott hagyott ez a két és egynegyed nap. Azért, mert láttuk a kilátástalanságot és láttuk az erőfeszítést. S nem tudjuk, hová mennek barátaink.

A Civil Akadémiák legfontosabb elemei a beszélgetések. A magunk között folytatott eszmecsereket az jelezték: az foglalkoztat bennünket, milyen esélyei vannak a horvátországi magyarságnak. Ez a kérdés nem hagy nyugodni bennünket. Felkavaró dolog erre gondolni:

*” ...valami itt korcsosul.
Kérdezem, hogy 100 év múlva
Ki tud majd itt magyarul. “*

(Bereményi Géza)

Mit tehetünk?

Romhányi András
Magyar Kollégium, Budapest

Brünó, mi így szeretünk!

Mindketten többször jártunk az elmúlt években Csehországban, de huzamosabb ideig először tartózkodtunk az országban. Az Erasmus ösztöndíjprogramnak és a CSMMSZ-nek köszönhetően lehetőségünk nyílt kilépni budapesti életünkéből, és belecsöppenni egy kis időre a kiváló sörök és zamatos sajtok világába.

Brünni tartózkodásunk alatt igyekeztünk minél több helyi specialitást és cseh terméket kipróbálni, amelyekből szerencsére nem volt hiány. Emellett figyelmünket olyan hétköznapi – egy helybélinek talán fel sem tűnő – apróságok keltették fel, amelyekkel máshol ez idáig nem találkoztunk. Íme, néhány ilyen jellegzetesség a teljesség igénye nélkül!

Kezdjük talán a gasztronómiai

körétként, de akár önmagában „bramborákként” fogyasztva is a csehek kedvence. Mi azonban jobban örültünk volna, ha a rizs is többször szerepel az étlapon. A levesek tekintetében pozitív csalódás ért minket. Bár a magyaros csípős halászlét vagy a gulyáslevest nehéz túlszárnyalni, a különféle kapros, gombás, káposztás levesek elnyerték tetszésünket. És ha már a gulyásnál tartunk, meglepetésünkre örömmel olvashattuk sok étterem étlapján. Összehasonlításképp rendeltünk is, a kihozott étel azonban a knédli kísérettel és szaftos hússal inkább a magyar pörköltre emlékeztetett. A Brünn környéki erdők nem csak túraútvonalai miatt érdekesek, számos erdei gomba nő a vidéken, amelyeket a brünniek ételeikhez is felhasználnak. Magyarországon a

Foto: cz.opinionspost.com

sajátosságokkal. A legtipikusabb cseh nemzeti étel a magyar fülnek is ismerősen csengő „knedlo-vepřo-zelo”. Ez az étel nem volt ismeretlen számunkra, azonban a bőséges knédliválaszték minket is meglepett. Ezelőtt csak „sima” knédlivel találkoztunk, itt viszont választhattunk a „houskový”, a „bramborové” vagy a „karlovarský knedlík” közül – a töltött és az édes verziókról nem is beszélve. Említést érdemel a krumpli-kínálát is, levesként vagy

vendéglők előnyben részesítik a természetett gombákat, itt viszont egy ételen belül akár többféle vadgombát is ízlelhetünk – erre kitűnő példa a kedvencünké vált kulajda leves.

Az ételek után térjünk át a habosabb élvezetekre. Azt mondani sem kell, hogy a magyar sörök labdába sem rúgnak a csehek nemzeti itala mellett – nemcsak minőségben, olcsóságban sem –, így e téren az összehasonlítás teljesen felesleges.

A sörök mellé fogyasztható különféle falatok azonban még tovább növelik a cseh sörözök előnyét. Magyarországon a kocsmákban maximum sós rudacskákkal lehet csillapítani az éhséget, itt viszont a pikáns pirítóstól az „utopenec”-en és a „nakládáný hermelín”-en át egészen a bordáig számos sörkorcsolya közül választhat az éhes vendég. Hogyha viszont valamilyen tüzezebb italra vágyunk, szerényebb kínálatlall kell beérnünk, mint Magyarországon, ahol a szeszfogyasztásnak másfajta kultúrája alakult ki. Azért Csehországban is akad pár érdekesebb aperitíf, mint például a kóménypálinka, vagy az „ořechovka”, amely tulajdonképpen egy diólikőr. A híres csehszlovák üdítő, a Kofola sem örvend teljes népszerűségnek a magyarországiak körében, ugyanis a gyógynövényes íz helyett általában valami kólaszerű élményt várnak az italtól. Nekünk speciel izlett.

Annak ellenére, hogy a csehek szeretnek jökat enni és inni, mellette az egészséges életmódra is nagyobb hangsúlyt fektetnek, legalábbis mi úgy tapasztaltuk. Szinte minden ötödik férfin a jellegzetes kockás túranadrág és túrabakancs figyelhető meg még a hétköznapokon is. Hétfévente pedig ellepik a villamosokat a háztízások kirándulók, akik gombászni vagy túrázni igyekeznek a közeli hegyekbe. Szembetűnő volt az is, hogy – nyilván a sportolásból adódóan – sokkal több bekötött, begipszelt végtagú fiatal láttunk, mint itthon. Hát igen, a hoki veszélyes sport! Bár a foci a cseheknél is népszerű sport, megfigyeltük, hogy a kocsmákban a világbajnokság meccseit kevesen nézték, és kivetítőt sem találunk sok helyen. Úgy tűnik, a magyarok inkább nézik, a csehek pedig űzik a sportot.

Cikkünkkel illusztrálni szerettük volna, hogy melyek voltak azok a különbségek, amelyek a legszembetűnőbbek voltak számunkra az ott tartózkodásunk rövid ideje alatt. Amennyiben lehetőségünk lesz a jövőben hosszabb időt eltölteni az országban, bizonyára további eltéréseket is tapasztalunk. Ha alkalmunk lesz rá, megírjuk azokat is.

Fodor Zsófia és Markó Miklós
a budapesti Károli Gáspár Református
Egyetem hallgatói

A 2014-es

JANUÁR

Január 25., Brűnn, Régi városháza

Magyar nyelvű református istentisztelet

▼ Igét hirdetett: Éles György református
lelkipásztor (Prága)

FEBRUÁR

Február 22., Brűnn, Régi városháza

Református istentisztelet

▼ Igét hirdetett: Éles György református
lelkipásztor (Prága)

Február 22., Autoklub ČR, Prága 1

23. Prágai Magyar Bál

Szervező: a CSMMSZ prágai szervezete

MÁRCIUS

Március 4., Brűnn, Stará Pekárna

Kaltenecker Zsolt: 1705 Music – a Kaltenecker Zsolt, Dés András és Piri Béla alkotta jazztrío koncertje a „Jazz Jaro 2014” fesztivál keretében

Társrendező: Agentura Art

Március 7., Brűnn, Régi városháza

A CSMMSZ brűnni szervezetének évváró és tisztújító tagsági gyűlése

Március 14., Prága, Magyarország
Nagykövetsége

Ünnepi fogadás a csehországi magyar szervezetek képviselői részére

Március 16., Brűnn, Špilberk

Ünnepi megemlékezés és koszorúzás a magyar jakobinusok emléktáblájánál

az 1848/49-es magyar forradalom és szabadságharc kitörésének 166. évfordulója alkalmából

Társrendező: Kazinczy Ferenc Diákklub

év eseménynaptára

Március 16., Brünn, Régi városháza

„Anyanyelven innen és túl – a többnyelvűség pszichológiája” - Ágh Dávid pszichológus előadása

Március 16., Brünn, Régi városháza

„Alig látszom, mégis játszom” - kreatív gyermekműhely Juhász Vass Klára és Dittel Beáta vezetésével

Március 19., Brünn, Régi városháza

„Ki a felelős a magyar holokausztért?” - Simon Attila történész, egyetemi docens előadása

Március 20., Brünn, Régi városháza

Magyar-lengyel találkozó és klubest a Lengyel-Magyar Barátság Napja alkalmából

Rendező: Polonus – a brünni lengyelek klubja

A délutáni műsorban a felsőszelel **Bicskás zenekar** adott népzenei koncertet

Társrendezők: Kuřim város, kuřimi római katolikus plébánia

Május 17., Brünn, Eleven Club

Magyar est és táncház

Közreműködött a **Varjos zenekar**, a táncokat **Bolgovics Gergő** (Budapest) és párja tanította.

Társrendezők: Borvirág Néptánckör, Kazinczy Ferenc Diáklklub

Május 18., Brünn, Lužánky park

Nemzetiségek Napja

Az egész napos programban tíz nemzeti kisebbség folklórcsoportjai és zenekarai léptek fel, köztük a párkányi **Varjos zenekar**.

Rendező: Dél-morvaországi Kerület – Nemzeti Kisebbségek Tanácsa

Május 25., Brünn, Régi városháza

„Virágom, virágom...” – nyárköszöntő gyermekfoglalkozás Juhász Vass Klára és Dittel Beáta vezetésével

Május 27., Brünn, Régi városháza

A Brünnben élő nemzeti kisebbségek képviselőinek találkozója

A találkozó keretén belül került sor **Petr Pelčák** építész, egyetemi tanár „Magyar zsidó építészek a két világháború közötti Brünnben” c. előadására

Társrendezők: Brünn város Képviselőtestülete – Nemzeti Kisebbségek Bizottsága

▼ APRILIS

Április 5., Brünn, Régi városháza

Református istentisztelet

Igét hirdetett: Éles György református lelképásztor (Prága)

Április 9., Brünn, az Irgalmas Rend konventje

Beethoven vs. Vojtek – Vojtek János zongorakoncertje

Április 30., Brünn, KC Slévárna

Štefunková-Szabó Erzsí Brünnben élő képzőművész kiállításának megnyitója

▼ MÁJUS

Május 4., Kuřim, kastélyudvar

Nemzetiségek Napja

JÚNIUS

Június 7., Brünn, Régi városháza

A tatabányai iskolák igazgatóinak látogatása Brünnben és szervezetünk székhelyén

Június 14., Brünn, Régi városháza

„A kétnyelvű az két egy-nyelvű egy emberben? – A kétnyelvűség típusai és a kétnyelvűsítés módjai” - Vančo Ildikó nyelvész előadása

Június 14., Pozsony

„Több, mint szomszéd” – Magyar Kulturális Hét Pozsonyban

Szervezetünk képviselőjében szabadtéri műsorban a **Kőrös néptáncsoport** lépett fel

Június 21., Brünn, Maják szabadidőközpont

Gyermek- és sportnap

AUG.

Augusztus 29–31., Kouty

A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége 16. művelődési tábora

SZEPT.

Szeptember 16-20., Brünn

Babylonfest – a Brünnben élő nemzeti kisebbségek 7. fesztiválja

OKTÓBER

Október 9–11., Brünn

A Kazinczy Ferenc Diákklub megalakulásának 45. évfordulója

Október 23–26., Horvátország

XIII. Civil Akadémia

A kárpát-medencei magyar civil szervezetek találkozáján a CSMMSZ képviselőjében Fazekas Mónika brünni elnök vett részt.

Október 25., Brünn, Szent Mihály-templom / Špilberk

A Csemadok Pozsonyi Városi Választmánya tagjainak látogatása, városnézés

Magyar nyelvű szentmise és ünnepi koncert

Ünnepi megemlékezés és koszorúzás a magyar jakobinusok emléktáblájánál.

Társrendező: a Csemadok Pozsonyi Városi Választmánya és Pozsonypüspöki Alapszervezete

Október 28., Brünn Stará Pekárna

Petra Börnerová duo (CZ/SK) & Big Fat Chubby (HU) folk-roots-blues koncertje

Társzervező: Agentura Art

November 2., Brünn, Központi Temető / Telnice

Megemlékezés a halottak napja alkalmából a magyar katonasíroknál és a telnicei kopjafánál

November 15., Brünn, Régi városháza

Református istentisztelet

Igét hirdetett: **Éles György** református lelkipásztor (Prága)

November 22., Brünn, Hotel Kozák

„Szólj csak, hegedű...” – a Magyar Kulturális Napok gálaestje

A párkányi **Varjos zenekar** népzenei koncertje, Katalin-bál a **Hollósy Band**-del és táncház a **Varjos zenekarral**

November 30., Brünn, Régi városháza

„Dombon érik a dió...” – gyermekfoglalkozás Juhász Vass Klára és Dittel Beáta vezetésével

December 12., Brünn, Régi városháza

Könyvbemutató: A szabad Közép-Európa múltja és jövője

Az Andrzej Przewoznik tiszteletére készült emlékkötetet **Zombori István** történész (Szeged) mutatta be.

Filmklub: Van valami furcsa és megmagyarázhatatlan

Társrendező: Kazinczy Ferenc Diákklub

NOVEMBER

DEC.

45 éves a Kazinczy Ferenc Diákklub

Sokunk emlékeiben elevenen él még a KAFEDIK 40 éves jubileumi ünnepe, talán ezért is készültünk az idei őszön olyan nagy örömmel és várárással a 45. születésnap tiszteletére szervezett ünnepi hétvégére. 2014. október 9. és 11. között ismét együtt ünnepeltek a mindenkor KAFEDIK-osok, diákok, volt diákok, barátok, családtagok. Lassan fél évszázada annak, hogy az otthonuktól távol, Brünnben tanuló magyar diákok létrehozták a klubot, amelynek útját a mindig újabbak és újabbak is nagy szeretettel egyengették és egyengetik. Innen ered a KAFEDIK-osok legendás összetartása, a generációkon is átívelő barátságok, s az a családi hangulat, amely az ilyen és ehhez hasonló találkozót jellemzi.

Az ünnepi hétvége gazdag és sokszínű programkínálattal várta a nosztalgizálni és szórakozni vágyókat. A első nap a 45 év fekete-fehér és színes fotóiból és dokumentumaiból összeállított kiállítás volt, amelyet egy szavak nélküli színházi előadás, a Halottaskönyv követett a már jó barátként visszatérő Ilyés Lénárd és társai előadásában, az estét pedig táncház zárta a zseli Gereben zenekar és Bolgovic Gergő és Hanusz Zsuzsanna táncoktatók közreműködésével.

Második nap az emlékezés volt a főszerep, amely a Špilberken Kazinczy Ferenc emléktáblájának megkoszorúzásával vette kezdetét, majd az öt évvel ezelőtt elültetett KAFEDIK-fa meglátogatásával és felszalagozásával folytatódott. A vidám, megható, felemelő és nosztalgikus pillanatokkal teli ünnepi esten és fogadáson mintegy százötvenen vettek részt, ahonnan a sok év után történt találkozások, beszélgetések és közös éneklés kavalkádjából nem hiányozhatott a KAFEDIK-himnusz hangjaira felszeletelt születésnap tortája sem.

A zárónap délutánján a szervezők városnézéssel és slam poetryvel várták az érdeklődőket, az élményekben gazdag három napot pedig a születésnap magyar buli zárta a csallóközi Phoenix RT és az idén huszonöt éves Tankcsapda zenekarok koncertjével.

A jubileumot a klub lapja, a Sárga Szamár szerkesztői ünnepi szám kiadásával köszöntötték – az itt megjelent terjedelmes írásból, egyúttal emlékezve a negyedszázada, 1989 novemberében lezajlott eseményekre, a Brünni Magyar Futár hasábjain is közlünk egy részletet.

Nem tudtam visszafajítani – lehet egyáltalán az ilyet? – a bukfcencet gyomortájon, mikor belépünk az Avia café restaurant dupla üvegajtós, retróhangulatot ígérő küszöbén. A plafonról lecsüngő impozáns, hatalmas fekete keretes óra hat óra húszat mutat. A kezdések ismerős bizsergő kavalkádjá fogad. Itt éppen valaki dobozokat cipel, nem látni kicsoda, mert eltakarja a doboztömb, ott a logót tekerik le és akasztják fel jól látható helyre, rögtön balra tőlünk a beléptető porta szerveződik éppen, amott pedig Tünde osztja a KAFEDIÁK és KAFEDIK Veterán címkével ellátott fehér és zöld

A nyomozás remek pillanatokát és élményeket szerzett. Régi képek között turkáltunk, krónikákat lapozgattunk és tudakozódni kezdtünk volt elnökök, aktív tagok és az 1990-ben kiadott első Sárga Számár megálmodói után. Voltak, akiket telefonon és e-mailben tudtunk utolérni, de voltak olyanok is, akik szívesen szakítottak ránk időt és örömmel ültek le velünk beszélgetni. Arról meséltek többek között, hogy milyen volt diákként megélni Brünben a rendszerváltást, hogy milyenek voltak a nyolcvanas évekbeli örszűfalusi táborok, és hogy mi mindenről esett szó abban a

Negyvenöttről, ötven felé sandítva

kitűzőket. Ez az az este, ami a háromnapos rendezvénysorozatot hivatott megkoronázni. Ami majd felteszi a pontot az i-re. Ami majd a cseresznye lesz a habostortán. Egy pillanatra elkalandozok gondolatban, és azon kapom magam, hogy kívülállóként pillantok körül, és összeszorított fogakkal szurkolni kezdek magamban. Magamnak és magunknak. Azért szurkolok, hogy azt érzem ezen az estén, hogy nem egy letudandó presztizskérdést pipálunk ki a túlkell-esni-listán. Hanem azt, hogy egy baráti társaság számára készítsünk egy lelket-melengető élményt, amelynek szervezésébe legjobb tudásunkat fektettük, szívvél-lélekkel.

A nagybetűs születésnap apropója még hónapokkal korábban a Sárga Számár cikkszüleit is megihlette. Néhány legurított kávé legurítási ideje alatt megvitattunk, gondoltunk néhány nagyot, és végül abban állapodtunk meg, hogy az ünnepi momentumhoz ünnepi lap dukál. Ilyen évforduló alkalmából csak úgy engedhetjük szabadjárá, ha csokornyakkendőt adunk a csacsíra, kifésüljük a bundácskáját és léggömböt nyomunk a kezébe. S hogy mindez hogyan öltön alakot? A válasz az első pillanattól kezdve kézenfekvőnek tűnt: vissza kell térni a gyökerekhez. Úgy, ahogy az majd az ünnepi fogadáson is történni fog, ahová személyesen a gyökerek érkeznek.

bizonyos Cstverec nevű kocsmában. Emellett rátaláltunk a bableves receptjére, és megtudtuk azt is, hogy a bableves-evéssel összekapcsolt Okoskodók helyenként heves vitákba torkoltak a kilencvenes évek elején...

A negyvenötös ünnepségre való előkészületek és az ünnepi újság készítésének ideje alatt sokszor gondoltam arra, hogy mennyire érdekes, hogy rengeteg számomra és többek számára is fontos dolog múlik a véletlenek egybeesésén. Nézzük csak: ha a rendszerváltás nem egy disszidens vonalat képviselő társaságot talál Brünben, valószínűleg teljesen máshogyan formálódik a diákklub a kilencvenes évek elején. Ha tíz évvel ezelőtt a harmincötödik születésnap szervezőinek egy fáradt hajnalon nem pattan ki a fejéből az újraindítás ötlete, nincs ma újságunk. Ha... és így tovább. Talán nem is annyira véletlenek a véletlenek? Mert ha nem azok, akkor valóban érdemes és értelmes visszatérni a gyökerekhez.

Talán azért is érdemes visszanézni, hogy meglássuk, mit érdemes magunkkal vinnünk.

Havran Kati
KAFEDIK – Sárga Számár

*"Az ohioi bányában megbicsaklik kezed
 A csákány koppan és lehull nevedről az ékezet
 A tyrrheni tenger zúgni kezd s hallod Babits szavát
 Krúdy hárfája zengi át az ausztrál éjszakát
 Még szólnak és üzennek ők, mély szellemhangokon
 A tested is emlékezik, mint távoli rokon
 Még felkiáltsz: "Az nem lehet, hogy oly szent akarat ..."
 De már tudod: igen, lehet ... "*

Tisztelt Vendégeink! Kedves KAFEDIK-osok, Szimpatizánsok, Jelenlévők!

Hatvanhárom év telt el azóta, hogy Márai Sándor olaszországi átmeneti lakhelyén megírta ezeket a keserves és kiábrándult sorokat, a Halotti beszédet... És negyvenöt év telt el azóta, hogy Márai apokaliptikus-vízióját megcáfolva – az 1966-os tiszavirág életű kísérlet után második nekifutásra, de már tartósan – megalakult a brünni Kazinczy Ferenc Diákklub, mindannyiunk KAFEDIK-ja.

Szervezetünket pont azzal a céllal hívták életre elődeink a hatvannyolcas megszállás utáni borongós időben, hogy ne következhessen be a költő jóslata: ne tűnjön el az ékezet a nevünkről. Vállaljuk a nyelvünket, a kultúránkat, hagyományainkat. Közösségünk

Mihály Máttyás, a KAFEDIK elnöke

elmondhatja, bajtársiasságból és a másik iránti tiszteletből egyenesen névadónktól, Kazinczytól vesz példát: család helyett család vagyunk, ha valakinek arra van szüksége, tanácsadó, legyen szó iskoláról vagy magánéletéről. Špilberk-szerű erőd vagyunk, ha valamelyikünk rejtőzni akar, és barátok... Mindenek előtt és mindenek felett barátok.

A KAFEDIK-ba otthonról jövünk haza. A KAFEDIK-ban részei vagyunk egy nagy egésznek. Egy családnak, amelynek tagjai – bár az eltelt évtizedekben szétszóródtak a világ minden tájára – sok száz és ezer kilométerre is magukkal viszik ezt az érzést, s ha kell, tanácsot adnak, segítő kezet nyújtanak, együtt örülnek és együtt sírnak velünk.

KAFEDIK-osnak lenni státusz. Ez a státusz nem szűnik meg azáltal, hogy befejezzük tanulmányainkat, vagy elhagyjuk Brünn városát. Megmarad, s meghatározó marad, bármerre is sodorjon az élet.

Szívből kívánom, hogy legyünk minél többen, akik ezt az érzést megtapasztaljuk, és kívánom, hogy legalább olyan sikerrel tudjuk továbbadni az utánunk jövő generációknak, mint ahogyan mi is megkaptuk közvetlen elődeinktől. Szeretném, hogy ezt a mai ünnepi alkalmat ne csak öt év múlva kövesse a félévszázados jubileumi ünnepségünk, hanem erőben, egészségekben, vidáman

tudjunk újra találkozni tíz, húsz, harminc, negyven év múlva is!

Ma este tisztelettel adózunk mindazoknak, akik negyvenöt éve lerakták az alapkövet, azoknak, akik utánuk jöttek, s erre az alapra felépítették a falakat, amelyeket aztán színesre festettek, megtöltöttek étellel, s ezt az örökséget továbbadták mindannyiunknak.

Nem szabad megfeledkeznünk azokról az egykori KAFEDIK-osokról, diáktársainkról, barátainkról, segítőinkről, akik ma már nem lehetnek itt velünk. Kérem, egyperces néma felállással tiszteljük meg emléinket.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves KAFEDIK-osok!

Amikor erre a köszöntőre készültem, azon gondolkodtam, mi a titka annak, hogy a KAFEDIK 45 év után is ilyen életerős. Talán van valami titkos recept, amit az egymást váltó vezetők tovább adnak? Napjainkban inkább ellenkező példákat látunk. A civil szervezetek lehetőségeikhez mérten próbálnak versenyezni a szórakoztató iparral, mégis sokuk taglétszáma inkább apad, mint dagad, rendezvényeik pedig egyre kevesebb látogatót vonzanak.

Mik tehát a titkos recept összetevői? Fiatalság? Lelkesedés? Alkotó vágy? A felnőtté válás ereje? A képességek próbája? Valószínűleg ez is, az is, és még sok egyéb tényező hozzájárul ahhoz, hogy ez a közösség nem szunnyad – évről évre képes biztosítani az utánpótlást, a megújulást. Folytonosságára talán Charles Dawin állítását tudnánk alkalmazni, miszerint „nem a legerősebb marad életben, nem is a legokosabb, hanem az, aki a legjobban tud alkalmazkodni a változásokhoz.”

Örülök, hogy diákkoromban én is KAFEDIK-os lehettem. A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége brünni szervezete elnökeként pedig annak örülök, hogy a KAFEDIK néhai tagjai közül többen a CSMMSZ tagjaivá váltak, és túlzás nélkül

Köszönöm, hogy jelenlétükkel megtisztelték ezt a mai ünnepi alkalmat! Mindannyiuknak kellemes estét, szép élményeket kívánok!

Mihály Máttyás
a Kazinczy Ferenc Diákklub elnöke

(a 2014. október 10-i ünnepi esten elhangzott köszöntő szerkesztett változata)

állíthatom: annak mozgató rugóivá lettek.

Kívánom az ünnepeltnek, hogy minél tovább fennmaradjon, és a rohamosan változó világunkban továbbra is teljesíteni tudja küldetését és céljait.

Fazekas Mónika
a CSMMSZ brünni szervezétének elnöke

(a 2014. október 10-i ünnepi esten elhangzott köszöntő szerkesztett változata)

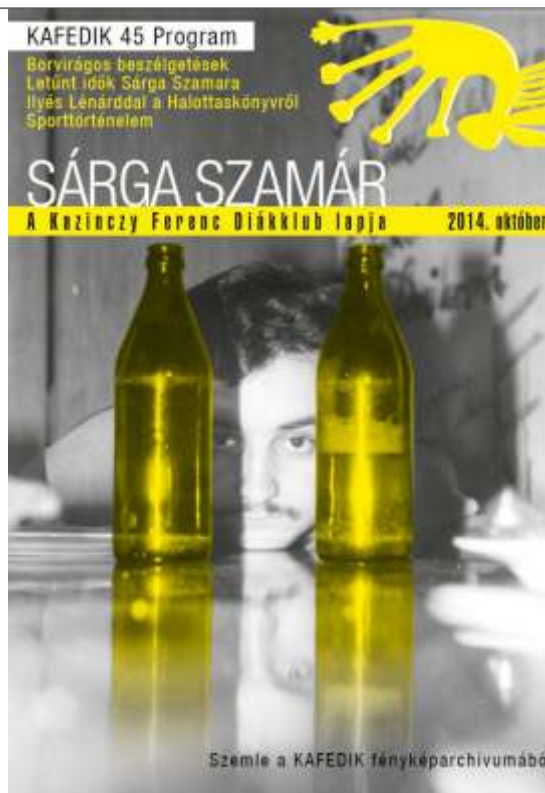
Kisprivatizáció és a vyškovi sörök emlékezete, avagy milyen volt letűnt idők **Sárga Szamara**

(részlet)

„Szombat este még roptuk a táncot a Jugyk bálján, a vasárnapi vonattal mentünk fel Brűnnbe. Hétfőn pedig már készenlét volt a városban. Éjjel röplapok kerültek a koleszokra... Ott maradtunk három hétig, nekem már nem volt más ruhám, tavaszi cipőben, hóhullásban, agyonfagyva, betegen jártunk ki tüntetni... szembeálltunk a Svobodákon a vízágyúkkal és nem tudtuk, hogy a tömegbe spriccelnek-e... az egy kivételes állapot volt, óriási privilégium, hogy ott lehattunk Brűnnben '89 novemberében.”

Így emlékszik vissza Csenger Géza, aki a Brűnni Műszaki Egyetem diákja volt. A 89-es szervezkedés gócpontja a Masaryk Egyetem Bölcsészettudományi Kara volt. Itt gyűlt össze a sztrájkbizottság, és itt volt néhány KAFEDIK-tag is, akik a magyar diákok nevében is készítettek kiáltványt.

„Fantasztikus visszagondolni, milyen naivak voltunk – meséli nevetve, a Českára néző egyetemi irodájában a fehér kanapén üldögélve Szaló Csaba. – Bent voltunk a bölcsészkaron, festettük a plakátokat, mikor este öt óra felé érkezett néhány diák, akik mondták, hogy az „Obilňákon” megjelent két busz tele sisakos rendőrrel. Mindenki megrémült, hogy jönnek ide elzavarni minket vagy mifene... Összeült tehát a sztrájkbizottság, és eldöntötte, hogy be kell zárni az ajtót. Odamentünk hát a bejárati ajtóhoz, és megfordítottuk a kulcsot a zárban. Csakhogy az ajtó – ugyanúgy mint ma is – üvegből volt. Szóval ha valaki igazán akarta volna, egy rúgással betöri. Akkor és ott viszont mindenki komolyan gondolta, hogy most már oké, ha bezártuk az ajtót. Ez is azt mutatja, mennyire magabiztos volt az egész dolog. Ekkor már senki sem hitte, hogy ránk rontanak gumibotokkal, senki nem félt kimenni tüntetni. A Kafedikosok közül mindenki részese volt a történéseknek.”

A kilencvenes évek elején a KAFEDIK egy teljesen megváltozott légkörben találta magát. A nyolcvanas években a diákklub olyan rendezvényekre összpontosított, ahová az ellenzékhez tartozó magyarországi vendégeket hívtak előadni. A klub fő szervezői egyértelműen disszidens vonalat képviseltek. Mikor a rendszerváltást követően legálissá válik az az eszméiség, ami már előzőleg is jócskán fűtötte a hangulatot, ez hatalmas löketet adott a szervezőknek: beindulnak a vítaestek, az Okoskodók, és ekkor születik meg az ötlet, hogy magyar nyelvű diáklap készüljön Brűnnben.

Miért Sárga Szamár?

Feltehetően név-átmentés (is) állhatott a dolog háttérében. A hetvenes és nyolcvanas években a magyar diákok legkedveltebb találkozhelye egy, a Klusáčkova megállóhoz közeli kiskocsmá volt, amelyet a helyiek lapos és szögletes kinézete miatt Čtverecnek csúfoltak. A Kafedikos diákok körében a Sárga Szamár becenevű terjedt el, melynek szellemi atyja egy volt klubelnök, Duffek László – Muffi volt, akit szintén a becenevűn emlegetett mindenki. A KAFEDIK-nak nem volt még ekkor saját klubhelye, így ebben a kiskocsmában összpontosultak délutánonként a magyar diákok. Itt születtek az ötletek, folytak a spontán beszélgetések és csorogtak le a torkokon a hatalmas korsó vyškoví sörök. A zöldfülűek itt kaptak tanácsokat a régiektől, hogy milyen tanárokhöz érdemes járni, melyik könyvtárban találják meg, amit keresnek, de nagy életigazságok is hasították a vastag füstöt – egyszóval, a kiskocsmá a brünni magyar diákélet egyik alappillére volt. A rendszerváltást követően azonban meglepő fordulat következett – ahogy arról a szerkesztők egy későbbi cikkben megemlékeznek: „a kisprivatizáció nagy divatizációjával váratlan dolog történt: megszűnt a Sárga Szamár nevű kocsmá.”

A vendéglátóipari egység megszűnésével a magyar diákok más sörözőhelyekre telepítették át a székhelyüket, néhányan viszont eltökélték, hogy a hely eszmeiségét nem hagyják veszni. Adott volt hát az ötlet, hogy az akkortájt létrejövő újságot Sárga Szamárnak nevezzék el. A demokrácia szellője pedig komoly löketet adott az újság írásához, megszervezéséhez és további víziók megálmodásához. Még az első szám megjelenését megelőzően a Sárga Szamár be lett jegyezve a Bünni Városi Nemzeti Bizottság kulturális szakosztályán. A hivatalos engedély ekkor már természetesen nem volt szükséges egy diáklap megjelenéséhez, de a szerkesztők eldöntötték, hogy kell az engedély – éppen azért, hogy bizonyítsák: már lehet.

Czékus András, az akkori főszerkesztő így emlékszik vissza a Sárga Szamár működésére:

„A szerkesztőség gyakorlatilag egy közösségként együtt készítette a lapot. A főszerkesztői poszt csak formalitás volt és technikai problémák megoldásait jelentette egy olyan időben, amikor nem voltak még elterjedve a számítógépek. A cikkek begyűjtését követően szerezni kellett egy számítógépet, valakit aki a cikkeket begépelje és valakit a nyomdai előkészítésre. Nagyon sok segítséget kaptunk abban az időben volt KAFEDIK-os tagoktól és szimpatizánsoktól is ezen a téren.”

A Sárga Szamár tehát azok szerveződéséből állt össze, akik fontosnak tartották a KAFEDIK-ot, írtak, vagy pedig lett volna kedvük írni, de nem volt idejük, esetleg egyáltalán nem írtak, de megmondták másoknak, hogy mit írjanak. Ahogy azt a szerkesztők kifizük célul, az írók „a sokszínű brünni diákéletet, a KAFEDIK gazdag tevékenységét igyekeznek közelebb hozni az olvasóhoz könnyed, már-már laza formában.” Már a második lapban körvonalazódik a koncepció: a Szamár külön rovatokból épül fel - mint az Okoskodó, a bablevesfőzők rovata, a Nótanács és a K-Singers, azonkívül a középiskolások számára is készül egy ismertető a brünni egyetemekről. Amint megíródtak a cikkek, az alkotók leültek, elolvasták egymás szövegeit és megvitatták őket. Az illusztrátor Boros Csaba volt. Az újság technikai kivitelezésében szintén egy volt klubelnök segédkezett, Csenger Sándor.

A cikk a Kazinczy Ferenc Diáklklub lapjában, a Sárga Szamár 2014. októberi számában jelent meg és teljes terjedelmében olvasható a Sárga Szamár blogján, a <http://sargaszamar.blogspot.cz> weboldalon is.

Jeles évfordulók a 2014-es évben

Az idei esztendő is gazdag a magyar vonatkozású évfordulókban. Kétszáz éve született Gábor Áron ágyúöntő forradalmár és Egressy Béni, a Szózat megzenésítője. A világszerte kedvelt logikai játék, a Rubik-kocka is idén ünnepli negyvenedik születésnapját. De említhetnénk Ganz Ábrahám, Madách Imre, Lechner Ödön és Teleki Sámuel gróf nevét is, akikhez szintén köthető valamilyen évforduló az idei évben. A kedves olvasó a Balassi Intézet által megjelentetett *Nemzeti évfordulóink 2014* című kiadványban tájékozódhat azokról a jeles személyekről és eseményekről, amelyek a magyarság számára fontosak voltak. Ebben a cikkben azonban igyekeztünk olyan évfordulókat összegyűjteni, amelyeknek cseh(szlovák) vonatkozásai is vannak.

Az **első világháború**, amely 100 éve robbant ki, egész Európa sorsára nagy hatással bírt. A négy évig tartó mészárlás után az Osztrák-Magyar Monarchia romjain egy új állam rajzolódott ki: megszületett a Csehszlovák Köztársaság, amely a korábban Magyarországhoz tartozó Felvidéket is magába olvasztotta. A két ország viszonya nem volt felhőtlen a század során, mégis akad néhány közös (idő)pont a történelmükben. Például mind Csehszlovákia, mind Magyarország 1989-ben, 25 éve vált demokratikus köztársasággá.

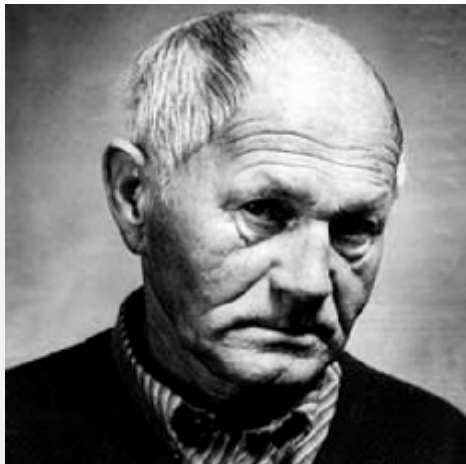

Ybl Miklós

Ugorjunk azonban vissza az időben bő két évszázadot. 250 éve jelent meg a **Pressburger Zeitung** (Pozsonyi Újság), amely a XIX. századra az egyik legjelentősebb német nyelvű magyarországi lappá vált. Magyarországon azonban akkoriban sem csak németül jelentek meg írások: **Kazinczy Ferencet**, a klasszikus magyar irodalom egyik kiemelkedő alakját 220 éve tartóztatták le a Martinovics-féle összeesküvésben való részvételéért. A nyelvújító költőt egy évig Budán tartották fogva, utána került csak át a Špilberk (akkor még Spielberg) börtönébe.

A Kazinczy síremlékét is tervező építész, **Ybl Miklós** 200 éve született Székesfehérvárott. Fő művei közé tartozik a budapesti Operaház, a Szent István-bazilika és a Várkert Bazár. A híres cseh nemesi família, a Kinsky-család mauzóleuma is Ybl egyik korai műve, amely a Prágához közeli Budenicében található.

A modern cseh irodalom két jelentős, idén valamilyen módon jubiláló alakja is Brünnben született. **Bohumil Hrabal**, aki 100 éve látta meg a napvilágot, tökéletesen ábrázolta regényeiben a cseh kisvárosok kocsmáinak malátaszagú miliójét. Vele szemben az emigrációba kényszerült Milan Kundera elgondolkodtató, filozofikusabb könyveket írt. Legismertebb műve, **A lét elviselhetetlen könnyűsége** éppen 30 éve jelent meg.

Bohumil Hrabal

A szocializmusban a csehszlovák gyártmányú műszaki cikkek igen népszerűek voltak Magyarországon, ugyanis minőségben nagyságrendekkel felülmúlták a többi KGST-ország iparának „remekeit”. 60 éve tervezték a **Jawa Pionyr** típusú kismotort, amely generációk számára jelentette az első közvetlen motorizált élményt, a **Škoda** pedig 50 éve, 1964-ben dobta piacra az 1000 MB-t, amely a maga idejében egy korszerű gépkocsinak számított. Az első valóban modern Škoda, a Felicia éppen 20 éve jelent meg.

Végül a sporttörténetben is van egy évforduló, amelyet mindenképpen érdemes megemlíteni: 125 éve született **Schlosser Imre**, az FTC, majd az MTK legendás csatára. A 68-szoros válogatott focista egy Csehország elleni, döntetlennel végződő barátságos mérkőzésen mutatkozott be a magyar válogatottban.

Összeállította:
Fodor Zsófia és Markó Miklós

IRODALMUNK - TÖRTÉNELMÜNK

Mi jut eszünkbe, amikor halljuk Örkény István magyar író nevét? A „Tóték”, vagy a „Macskajáték”, esetleg az „egypercesek” is? Eléggé büszkék vagyunk-e az anyaországban és a határokon túli magyarság köreiből a 20. századi magyar irodalom műfajteremtő írójára, Örkény Istvánra, a jellemzően ironikus, satirikus, fanyar világlátására? Miképpen olvassuk ma, olvassuk-e ma még Örkény István írásait?

A drámai fordulatokat megélt Kossuth-díjas író önmagáról így nyilatkozott: *„Sajnos, sohasem éltem úgy, ahogy szerettem volna. Állandóan mással voltam elfoglalva: utazásokkal, szerelmekkel, forradalmakkal,*

„... és kirepültem a nyitott ablakon”

Örkény István

háborúba menéssel, háborúból hazajövésével.” Meghatározó élmény volt Örkény számára az, amikor a 20. századi második világháború idején Voronyezsnél hadifogságba esett: *„Azóta érzem úgy, hogy a legtöbb, amit egyik ember a másiktól adhat, az a szolidaritás. Az egész emberi etikám erre a szóra épül, és ez a kulcsszava az én írói munkásságomnak is.”* Írói küldetéséről ezt vallotta: *„Engem a XX.*

század száműzött a cellamagányból; alighanem azért, hogy így hívebben követhessem e kor változékony és csillapíthatatlan lázgörbéjét.”

Ezt a sokoldalú író (gyógyszerészetet tanult, vegyészmérnöki diplomát szerzett, majd az irodalomnak élt) műforma, műfaj teremtőjeként is ünnepelhetjük: megalkotta a novella új világát, az úgynevezett **egyperces novellák**ban. „(...) A novella félelmetes műfaj. (...) majdnem olyan kényes, mint a vers. A novella (a legtöbb esetben) minden szálával a befejezést építi; ott dől el a szereplők sorsa, ott formálódik a mű erkölcsi tartalma, s ott mutat tovább ez a kurta műfaj önmagánál (...)” – vélekedik erről a közlésformáról Örkény István. A novella klasszikussá lett műfaját úgy alakította át, hogy még tömörebbé tette, és ezzel a megoldással tárgyilagosabb ábrázolást hozott létre, amelynek a világát a **groteszk humor** jellemzi.

Engem kemény fából faragtak! Tudok magamon uralkodni. Nem látszott rajtam semmi, pedig hosszú évek szorgalmas munkája, tehetségem elismerése, egész jövőm forgott a kockán.

- *Állatművész vagyok – mondtam.*
- *Mit tud? – kérdezte az igazgató.*
- *Madárhangokat utánzólok.*
- *Sajnos – legyintett –, ez kiment a divatból.*
- *Hogyhogy? A gerle búgása? A nádveréb cserregése? A fűj pitypalattylolása? A sirály vijjogása? A pacsirta éneke?*
- *Passzé – mondta unottan az igazgató.*

Ez fáj. De azt hiszem, nem látszott rajtam semmi.

- *A viszontlátásra – mondtam udvariasan, és kirepültem a nyitott ablakon.*

Olvasva ezt az Örkény István alkotta egypercest, kétségtelenül nemcsak a **szakmai önérzet**, hanem az **emberi** mivoltunknak köszönhető **önérzet** is eszünkbe jut. Talán nem is véletlenül, hiszen hányszor előfordul, hogy éppen ebben, az emberi mivoltunkat őrző, kifejező önérzetünkben sértenek, bántanak, aláznak meg leginkább bennünket. De az is lehet, hogy csak félreértettük egymást?

Milyen nagyszerű is lenne, ha értenénk, sőt **megértenénk** egymást!

Dr. H. Tóth István, CSc
alkalmazott nyelvész, egyetemi docens
Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác

„... egymásra fogott magyarok...”

Gérecz Attila

Mit tudunk az úgynevezett 1956-tal kapcsolatos magyar költészetéről? Kiket ismerünk azok közül, akik írtak, írhattak az 1956-hoz vezető útról, az 1956. október 23-án fellobbant reménységéről és a november 4-e utáni döbbenetes erejű csendről? Részévé lett-e vagy pontosabban: ismert, olvasott, értett és továbbadott részévé lesz-e a nyolc évszázados magyar irodalomnak az 1956 évszám mentén és körül kihajtott költészetünk?

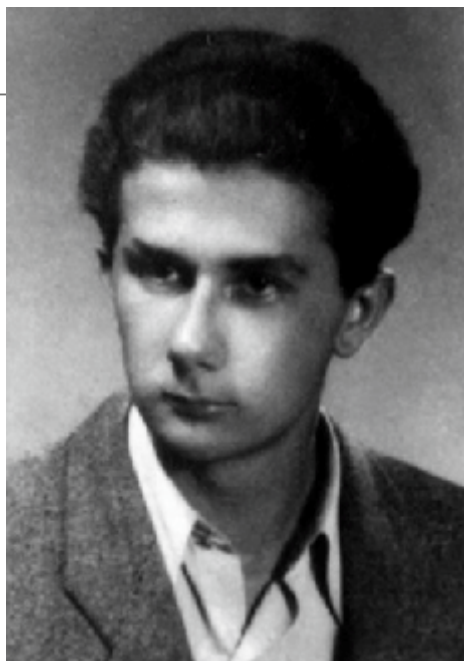
Irodalmi ismereteink vétkes hiányossága, fájdalmas olvasói mulasztásunk, hogy a huszadik század második felének poétaszénije, **Gérecz Attila** nem lehet a kollektív tudatunk része. Ám ha áttörjük tudatlanságunk falait, akkor közelebb kerülhetünk ennek a **hányattatott sorsú magyar költőnek a versvilágaihoz.**

A halálos magyar ifjúság sokaságának letragikusabb alakja volt. Pedig minden megadott neki, hogy az „istenek kedvence” legyen. A „boldog békeidők” idején született egy magas polgári nivón álló, protestáns értelmiségi családban. Felmenői tanárok, tanítók, közhivatalt viselők voltak.

Édesapja kiváló társalgó, jelentékeny irodalmi műveltséggel megáldott műszaki értelmiségi volt, akiről a társasági emlékezet mint kiváló stílusú és ragyogó műveltségű férfiről emlékezik.

Édesanyja szintén művelt és művészetpártoló asszony volt csendes és finom kedéllyel, nyílt és szelíd közvetlenséggel.

Egyik testvérbátyja hegedűművész, majd karmester lett. A legkisebb fiúgyermek magas zenekultúrát, művelt polgárcsaládokra jellemző szokásrendet, finom és emelkedett társalgási stílust örökölt.

És mindenképpen az erős vallásos hagyományok miatt alapos szentírási ismereteket, noha fiatalkori megnyilatkozásaiban és több versében is antiklerikális gondolatok sejlének fel. Sokféle kettőség élt benne, hiszen rendelkezett a vidék iránt érzett szeretettel, ugyanakkor volt benne a fővárosi fiatalok vagányságából, „pesti srácos” attitűdjéből is. Barátok vették körül, de nagyobb társaságban félrehúzódott, és akik közelről ismerték, magányt keresőnek látták. Nemcsak a tudományokban és a művészetekben járt elől, hanem mindenekelőtt nemzetközi sportkarrier várta rá. Az öttusa-válogatott tagja, világbajnokverő tehetség volt, akinek a sportszakma fényes jövőt jósolt. Kiválóan lovagolt, remek futó és sportlövő volt, versenyszerűen síelt, úszásban való teljesítménye Lord Byront és Edgar Allen Poe-t idézi, amikor négyévnyi éheztetés és fogság után átúsztta a megáradt, hideg Dunát reflektorok fénypásztáit kikerülve, rendőrségi hajóktól üldözötten.

Kedves arcú, sportos, kitűnő megjelenésű férfi volt, aki remek adottságai mellett is szerény, csendes és jószágos természetű maradt. Nemcsak versei mutatják ilyenek, hanem a kortársak visszaemlékezései is páratlan tartását, különleges jószágát, türelmét és mély igazságérzetét dicsérik.

Az ifjú Gérecz Attilára tizenöt évesen Balassi Bálint sorsa várt. Hadapródként, 1944-ben Németországba vezényelték, és ott a franciák által ellenőrzött területen hadifogságba esett. Egy év után tért haza, majd a gimnáziumi tanulmányaiból kieső három évet egyetlen esztendő alatt pótolta. Hasonlóan a másik kamaszzenéhez, József Attilához.

Hiába volt kiváló sportoló és kimagasló szellemi képességgel megáldott fiatalember, származása miatt nem járhatott egyetlenre a második háborút követően.

1950-ben igaztalan vádak miatt több társával őrizetbe vették, és tizenöt év fegyházbüntetésre ítélték...

Egy maréknyi költő együtt raboskodott Gérecz Attilával, akik ösztönözték és biztatták, de már az első versekben Gérecz Attila meghaladta a társakat az invenció és a született zsenialitás tekintetében. A maga huszonöt esztendejével mintha a huszonhat évesen elhalt poétaszeni Petőfi Sándor és a csendes istenszerelmebe esett papfiú, Ányos között állna.

Először a társaknak akart megfelelni, és bár első költeménye még bizonytalan szárnyú felröppenés, az újabb és újabb versek bámulatos érettsége megmagyarázhatatlan a körülményekkel.

Talán a világhíre ítéltetett sportoló légszomja fullasztotta a világra a verseit, talán az assisi mélységű és tisztaságú nyomorúság teremtett szárnyakat a benne élő poétának. Indulásában már ott az érett Ady Endre indulata, Rimbaud és József Attila nagyratörő hetykesége:

*Így bocskorosan úgy-e megnevettek,
hogy márványt törni hegynek indulok?
A számon pimasz mosolygás a jelszó,
fűttyöm csibészes: én is feljutok! (...)*

*S a hegytetőn majd minden mezt lehántva,
én is kacagva szélnek öltözök,
karjukra fűznek mind a fénynyalábok,
s eltáncolunk a fejetek fölött! (...)
(Így bocskorosan)*

Mikor a váci börtönig felhízott a Duna, a kitűnő úszó Gérecz átúszta a jeges folyót. Maga is tudta, hogy tette byroni tett – byroni gőg nélkül. Nála ez a tett az életben maradás gimnasztikája volt. Elfogatása után a sötétzárka nyitotta fel benne a lelki szemeket. Az eclogákat és zrzglednicákat író Radnóti Miklós attitűdje ez:

*Maradj meg így,
amíg
szelíd
dalokba ring
az álmom...
A tóba lép
az ég,
hogyan szép
szemédre színt
találjon.
Csillag
csillog
a habon.
Psz! nagyon
szeretlek! (Psz!)*

Költészete önkéntelenül is ünnepélyesen magasztos. A legszentebb érzésekből építkezik: anyaság, szerelem, haza és hit. És bár minden emberen ott az elfojtott indulat, az életpálya mellett ez a kettőssége teszi hitelessé és korszerűvé műveit, és talán az egész életművét. Legszébb anyaságverse is erről az indulatról szól:

*Most újra magam vagyok, és szememről
az Isten erős mosolyát leteszem:
ma láttam az Édesanyám s a szemétől,
szelíd, szerető, melegárnnyú szemétől
ökölbe szorult a kezem!... (Beszélő)*

1954 nyarán, szökése idején írta egyik legmegdöbbentőbb és szinte egyedülálló versét „A rendőr” címmel. Foglárook és elhárítók hada kereste, civil ruhás detektívek vadásztak rá. Ekkor találkozott egy szolgálatos rendőrrel, és ennek a borzalmas emléknek a hatására született meg az a verse, amelyben az egész kommunizmus

embertelenségét és nemzetellenes lényegét egyetlen mondatban mondta ki:

*Álltunk szótalan én meg a rendőr:
egymásra fogott magyarok,
s én néztem az álla-hegyét – beelendül
a váll –, hova majd lecsapok. (A rendőr)*

Szökésének történetét nemcsak versbe szedte, hanem egy éjszaka alatt vécépapírra írta egy apró ceruzacsonkkal. A kicsempészett történet nemcsak tanulságos és rendkívül izgalmas olvasmány, hanem egy korszak legihletettebb dokumentációja, amelyet még ebben a kényszerű vizualitással megnyomorított világban is izgatottan olvashat gyermek és felnőtt egyaránt.

(...) A víz, amelybe beledobtam magam, a jegyzőkönyvek szerint, part mentén 14 fok C volt. Az ár feljött a falig, ahonnan a víz alatt cca. 40 métert kellett megtennem, míg a reflektor-fényből és az örök látótávólából kijutva, a drótkerítésig értem. Azon átmászva kb. 1 óra hosszat voltam vízben, küzdve az örvénylő árral, ruhámmal és cipőmmel, melyek lehűztak, a gőrcsőkkel, melyek maró fájdalommal bénították meg időnként végtagjaimat (teljes erőből dolgozva és kilazítva az izmokat le lehet győzni őket) és a viharral, ami teljes erőből tombolt, vágta arcomba a jeges záport s a tajtékozó hullámokat.

A szigeten – kiérve – futnom kellett, mert a reszketés úgy elfogott, hogy majdnem tehetetlenné tett. A csurom vizes, jéghideg ruha ellenére is sikerült végre kissé felmelegednem, de csak a szívem kimerítésével sikerült. Többször majdnem kelepcébe estem. A sziget tele volt katonákkal, nyomozókkal és ávosokkal, részben az árvíz, részben miattam.

A másik Dunaágnál észrevettek, rám kiáltottak, de mielőtt megragadhattak volna, beugrottam a vízbe. Az ordítózásra az összes ott lévő rocsók és csónakok üldözni kezdek reflektor és fáklyafény mellett, de sikerült még odaérkeztük előtt egy – a fák koronájáig előntött – gyümölcsösbe úsznom. Körülkerítették s csak a csónakok alatt tudtam végül kitörni a gyűrűből. A másik oldalon már vártak, de a

rendőrök előtt átvetettem magam egy kerítésen és a kertek között végleg eltűntem előlük. (...)

A Gyűjtőbe vittek. Felvették és aláírtatták a jegyzőkönyvet, aztán átadtak az ottani nyomozónak.

„Ismerős a pofád, Gérecz” – szölt, amikor belékölt a kisfogház legsötétebb zárkájába. Az őrparancsnok kihirdette előttem, hogy szökésnél nincs megállj kiáltás, itt azonnal lönek.

A zárka 2x4 m. Egy deszkapriccs, egy pokróc és egy kiblí volt minden szerelémem. (A kiblí rozsdás, iszonyú büdös vasedény, amibe a fogoly minden dolgát végzi.) Az ablakon, a rácson kívül drótháló. Cipőfűzőm és minden hasonlót elvettek, ételt külön csajkámban kaptam, amit utána ki kellett adnom, szintúgy a reggel beadott lavórt és törülközőt. (...) (Első levél a szökés után)

Gérecz Attila, ahogy a magyar irodalom vallásos költészetét művelő óriásai – Balassi Bálint, Ady Endre, Harsányi Lajos, Sik Sándor, Mécs László, Reményik Sándor vagy József Attila – világirodalmi mércével is jelentős szakrális költészetet hagyott maga után. Nemcsak egyes verseket, hanem az egész költészetet is aroncsként fogja össze Istenbe és az emberi humanitásba vetett hite.

Szabadságának utolsó éveiben egy beszélgetésben kiderült, hogy élénken érdeklődött Villon költésze iránt. A börtönben maga is megtapasztalta a villoni haláltánc újkori borzalmát.

Az 1956-os forradalom idején szabadult. Sportolói híre, politikai státusza, nyelvismerete miatt bármelyik nyugati ország szívesen fogadta volna őt. Gérecz Attila azonban nem menekült. Tamási Áronnal együtt a forradalom lélektani fegyverével, a lelkesítő publicisztikával kezdte meg a küzdelmét. És mikor legtöbben letették a fegyvert, akkor ő már igazi fegyvert fog. Két szovjet tankot Molotov-koktéllal harcképtelenné tett. A harmadik azonban megölte.

Holtstétét először egy Dohány utcai kapualjban ravatalozták fel, majd

ideiglenes sírba került, hogy 1990-ben térhessen meg végső nyughelyére.

*Szürke falakon túl, messze, gyertyák gyúlnak,
Ünnepi harangok imára kondulnak.
Komor szélünk szélén keserű vonások
– Hallod, Názáreti?
Súlyosak a láncok.*

*Lüktető városok élete csendesül,
Millió gyűlölet könnyekké szelidül.
Kiegyezett szívünkön már nem csordul bánat.
– Hallod, Názáreti?
Megtörték a vágyak.*

*Kacagó kicsinyek ámuló szemekkel,
Derűs emberpárok zsolozsmás lélekkel.
Hajlott hátunk bűnös alázatra görnyed.
– Hallod, Názáreti?
Vedd el életünket!*

*Fia képe előtt leboruló asszony,
Drága vonásain torzul a fájdalom.
Könnybefűlt hangjában mély kínok zihálnak.
– Hallod, Názáreti?
Segítsd az anyánkat!*

*Nedves zárkák ajján összeroskadtt árnyak.
Fásult, néma vággyal szent csodára várnak.
Vasrácsokon átal halvány fényre néznek.
– Hallod, Názáreti?
Peregnek az évek...*

*Tágult pupillákon tébolyult kín lángja.
Négy zokogva készül a mártírhálálra.
Torkához kap, s felsír álmában a gyermek:
– Hallod, Názáreti?
„Apámat ne engedd!”*

*Megtiport országokon dühöng szilaj átok.
Neved, rohadtt dühvel ócsárló porfajok
Káromolva tőri csendjét a szent éjnek.
– Hallod, Názáreti?
Megbocsátunk... – Érted!*

*Túl a szitok zaján felcsendül az ének.
Zúg, dagad, hömpölyög, felujjong a lélek.
Megrendül a börtön, recsegnek a záruk,
Rab torkok harsogják szerzte a világnak:
Dicsőség Istennek, békeesség a népnek
– Hallod, Názáreti?
Hozzád száll az ének.*

(Karácsonyi ének a börtönben,
Márianosztra, 1955. dec.)

Gérecz Attila költészete megtévesztő. Könnyed képisége, tragikus szépségű közérthetősége egyáltalán nem könnyű – súlyos teher, megrázó poézis. Hitelességének súlya az olvasót egyszerre terheli és felemeli. Időbeli közelsége, bátorsága, sokféle identitása miatt mindenki megtalálhatja benne és általa a követendő. Szintézisében ott van Ady Endre istenessége, Balassi Bálint katona mivolta, hősiessége, Tóth Árpád formai igényessége, Babits Mihály archaizáló formakultusza, a József Attila-i igazság-kinyilatkoztató heroizmus, Radnóti Miklós fájdalmas emberi sorsa.

Hagyatéka nemcsak költészete, hanem megrendítő emberi sorsa is. Olyan, amely nemcsak a magyar irodalomban, hanem a világirodalomban is példanélküli. Minden földit elveszített. Szabadságot, értelmiségi karriert, majdani családot, szerelmét, testvérét, édesapját, sportsikereket, dicső költőjövőt. Amit adott, az felbecsülhetetlen. Regényes alakja túlnő az irodalmon, költészete a kortárs költőkön. Példája Szent Imre, Petőfi Sándor vagy Radnóti Miklós mártírsorsa mellé emeli. Helyének kijelölése a nyolc évszázados magyar költészetben nem befejezett folyamat.

Gérecz Attila az életét kioltó istentelen színjáték ellenére is **igaz szívvel szerethető, példaszzerű költő**. Megcsodálhatjuk benne **a legosztönösebb költészet lélektani csodáját**.

Dr. H. Tóth István, CSc
alkalmazott nyelvész, egyetemi docens
Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác

¹ Jelen írásom elkészítésének szorgalmazója Paál Zsolt, egykori főiskolai hallgatóm, ma tanártársam volt – köszönet buzgó lelkesedéséért. Ő készítette el azokat a háttéranyagokat, amelyek felhasználásával körvonalazódhatott, majd végső formába szerkesztettem ezt az írásomat.

KÖNYVAJÁNLÓ

A (cseh)szlovákiai magyarok lexikona

(Pozsony, SPN – Mladé letá, 2014)

A (cseh)szlovákiai magyarok lexikona tíz év előkészítés után 2014 őzén jelent meg a Szlovák Pedagógiai Könyvkiadó – Mladé letá és a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet közös gondozásában. A hiánypótló, átfogó, reprezentatív kötet 480

oldalon több mint 3600 szócikket, ezekhez kapcsolódóan több mint 500 fényképet, továbbá számos térképet és táblázatot tartalmaz. A kötet szerkesztőbizottságának elnöke Kvarda József, főszerkesztője Urbán Zsolt, témakörszerkesztői pedig Lacza Tihámér, Popély Árpád, Simon Attila, Tóth Károly és Végh László voltak.

Csehszlovákia megalakulásától napjainkig az alábbi témakörökben tárgyalja a (cseh)szlovákiai magyarok sorsát: Személyiségek; Települések; Események; Intézmények; Napilapok, folyóiratok; Rendezvények, fesztiválok; Hagyományok.

A lexikonba bekerültek mindazok a települések, ahol a Csehszlovákia megalakulásától kezdve megtartott bármely népszámlálás 10 százalékot meghaladó magyar lakosságot mutatott ki, vagy a magyarok száma meghaladta a 100 főt. A településekre vonatkozó szócikkek kiemelten foglalkoznak az etnikai arányok változásával, a vallási adatokkal; a történelemből elsősorban a 20. századra összpontosítanak, továbbá érintik az iskolákat, kulturális intézményeket és szervezeteket, a műemlékeket. A személyek közül azok kaptak önálló szócikket, akik az elmúlt csaknem száz esztendőben kiemelkedő teljesítménnyel járultak hozzá a (cseh)szlovákiai magyarság közösségi, kulturális, tudományos és politikai életének fejlődéséhez.

Simon Attila: Magyar idők a Felvidéken 1938–1945

(Budapest, Jaffa Kiadó, 2014)

Az 1938. november 2-án, a bécsi Belvedere palotában kihirdetett első bécsi döntéssel Magyarország 11 927 négyzetkilométernyi területet, Szlovákia és Kárpátalja déli, főleg magyarok lakta határsávját kapta vissza Csehszlovákiától. A

visszacsatolást követő ellentmondásokkal terhes időszak – a felvidéki „magyar idők” – mindenzidőig nem lett rendesen kibeszélve, ráadásul a Felvidék történetének ezen viharos hat és fél esztendejéről igen keveset tudunk. Egyrészt azért, mert akik átérték az 1938 és 1945 közötti eseményeket, nem mondták, nem mondhatták el történeteiket, másrészt a történetírás – magyar és szlovák részről egyaránt – elfeledte a témát, a rendszerváltás előtt ugyanis egész egyszerűen nem volt divat foglalkozni vele.

Többek között ezért számít Simon Attila kiegyensúlyozott és alapos elemzése hiánypótló munkának. A szerző saját kutatásaira és a fellelhető szakirodalomra támaszkodva nyújt betekintést a Felvidék történetének e különös – és sok szempontból tragikus – időszakába, és bemutatja a társadalmat érintő viharos változásokat. Az élvezetes stílusban megírt tanulmányból megtudhatjuk milyen hatással volt a politika az átlagemberek mindennapjaira, és olyan érdekességekről is olvashatunk, hogy milyen akadályokat kellett leküzdeni a felvidéki focicsapatoknak, miután újra a magyar bajnokságban szerepelhettek, miként tervezte a „nyugdíjasok városává” alakítani Kassát a magyar kormányzat, és azt is, hogy milyen lett volna, ha kiszabadul a palackból a „felvidéki szellem”.

České resumé

V úvodní rubrice *Ze života svazu* přinášíme shrnutí významných událostí naší organizace, které se odehrály v roce 2014. Podrobněji informujeme o vybraných událostech, jakými byly setkání se členy organizace POLONUS – Polský klub v Brně u příležitosti Dne polsko-maďarského přátelství v březnu, přinášíme informace o výroční členské schůzi Svazu Maďarů-Brno, která byla letos i schůzí volební, představujeme hudební kapelu Varjos ze Štúrova (SR), která se do Brna pravidelně vrací a na našich akcích i na brněnských a jihomoravských národnostních festivalech úspěšně prezentuje maďarskou lidovou hudbu. Dále přinášíme zprávu o návštěvě členů maďarské kulturní organizace Csemadok z Bratislavy, kteří se zúčastnili letošního zahájení Dnů maďarské kultury v Brně, o Civilní akademii, která se konala v Chorvatsku za účasti představitelů maďarských krajanských organizací z dalších zemí, včetně ČR a příspěvek o Brně – jak ho viděli dva maďarští studenti z Budapešti, kteří absolvovali v naší organizaci svou studijní praxi.

Rubrika *Výročí* je z velké části věnována 45. výročí založení organizace maďarských studentů, Studentského klubu Ference Kazinczyho v Brně, jehož oslavy se konaly na podzim 2014. Dále přinášíme přehled významných výročí v roce 2014 z oblasti historie, kultury a sportu.

V rubrice *Naše literatura a dějiny* tentokrát představíme významného představitele maďarské prózy 20. století, Istvána Örkénya (1912–1979) a básníka Attilu Gérecze (1929–1956), který se stal obětí maďarské revoluce v roce 1956. Rubrika dále prezentuje dvě knižní novinky, publikace vydané v roce 2014: Lexikon Maďarů na Slovensku od kolektivu autorů a Maďarské časy na jižním Slovensku v letech 1938–1945 od historika A. Simon.

www.mkic.cz

Támogatóink a 2014-es évben / Naši sponzoři v roce 2014:

Registrace / Regisztrációs szám

MK ČR E 11196

Vychází za finanční podpory Magistrátu města Brna a Nadace Rákóczi
A folyóirat megjelenését Brűnn Város Polgármesteri Hivatala és a Rákóczi Alapítvány támogatja